

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te Kruishoutem

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	24455
	Instelling	Vrije Basisschool
directeur		Jo BAELE
adres		Brugstraat 29 - 9770 KRUISHOUTEM
telefoon		09-383.60.88
fax		09-383.79.65
e-mail		vrije.b.kruish@scarlet.be
website/URL		www.gvbkruishoutem.be
	Bestuur van de instelling	969451 - Kath. Schol. Regio Kruishoutem te KRUISHOUTEM
adres		Pastorijstraat 15 - 9770 KRUISHOUTEM
	Scholengemeenschap	121269 - Kruizinga te GAVERE
adres		Kloosterstraat 2 - 9890 GAVERE
	CLB	115048 - Vrij CLB Zuid - Oost - Vlaanderen te OUDENAARDE
adres		Burgschelde 7 - 9700 OUDENAARDE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	"19/09/2011,20/09/2011,21/09/2011, 22/09/2011"
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	22/09/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	30/09/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Katrien De Roo
	Teamleden	Johan Kets
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	7
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.3 Lager onderwijs: wiskunde	9
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
4.1 Begeleiding	12
4.2 Evaluatie	13
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	15
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
6.1 Wat doet de school goed?	16
6.2 Wat kan de school verbeteren?	16
6.3 Wat moet de school verbeteren?	16
7. ADVIES	17
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De vrije basisschool van Kruishoutem bestaat uit twee vestigingsplaatsen die landelijk gelegen zijn en sterk ingebed in de lokale gemeenschap. Beide instellingen hebben hun specifieke eigenheid. De school **profileert** zich als een zorgzame school met een lage drempel voor de ouders. In Nokere is de familiale sfeer een belangrijke troef. Door het steeds maar toenemend leerlingenaantal kampt de school daar met lokalennood.

Voor wat de **erkenningsvoorwaarden** betreft, toont de **kleuterafdeling** aan dat ze, via een gevarieerd thematisch aanbod, **de ontwikkelingsdoelen voor wiskundige initiatie en wereldoriëntatie nastreeft**.

In de **lagere afdeling** legt het team **voor wiskunde goede resultaten voor en realiseert het in voldoende mate de eindtermen en leerplandoelen**. Voor wereldoriëntatie daarentegen kan de school onvoldoende garanderen dat ze eindtermen en leerplandoelen bereikt.

Om het effect van haar onderwijs te meten, verzamelt de school voornamelijk gegevens uit observaties, het kleuter- en leerlingvolgsysteem, de eigen en methodegebonden toetsen, het leerlingenwerk en de resultaten van de jaarlijkse **centrale tests** van de koepel voor de leerlingen van het vierde en zesde leerjaar.

In de **kleuterafdeling** worden de basiscompetenties voor wiskundige initiatie op een speelse en geïntegreerde wijze binnen de thema's nagestreefd. Een koepel eigen instrument is richtinggevend voor de planning van het aanbod. Diverse ervaringssituaties met concrete materialen, waarbij de kinderen kansen krijgen om te exploreren en te experimenteren, stimuleren de ontwikkeling van wiskundige begrippen en vaardigheden. Ook voor wereldoriëntatie bieden de leidsters de kinderen een gevarieerd programma aan. Nu staat het team voor de uitdaging om de volledigheid van het onderwijsaanbod nog beter te plannen en te bewaken.

In de **lagere afdeling** stuurt een uniform onderwijspakket het wiskundeonderwijs. Daarbij maakt het team nog een aantal duidelijke afspraken die garantie bieden voor een continue en graduele opbouw. De toetsen en externe proeven laten hierbij **goede resultaten** zien. De teamleden hebben bijzondere aandacht voor **differentiatie**. De zorgcoördinator en de enkele leerkrachten bieden extra **ondersteuning**, vooral in de laagste leerjaren waar de klas veel leerlingen telt. De school zoekt naar passende tussenkomsten en gerichte hulp. Knappe leerlingen krijgen extra uitdagingen.

Voor wat betreft **wereldoriëntatie** blijft de leerplanrealisatie tussen de verschillende klassen nog heel divers. **De leerplannen worden door sommigen nog onvoldoende als richtinggevend beschouwd**. Het team hanteert twee verschillende leerpakketten en maakt te weinig afspraken. Het korps moet nog grondig werk maken om vanuit een gelijkgerichte en graduele aanpak het aanbod bij te sturen en te bewaken. Toch zijn er zeker ook waardevolle initiatieven en krijgt het werkelijkheidsgericht onderwijs duidelijk kansen.

Tijdens de doorlichting onderzocht de inspectie **twee processen** die de kwaliteit van het onderwijs kunnen beïnvloeden. Het betreft **leerbegeleiding** van de leerlingen en de **evaluatiepraktijk** van hun leervorderingen.

De school neemt heel wat initiatieven om **de leerbegeleiding gestructureerd en degelijk uit te werken**. Het team gebruikt duidelijk al meer gevarieerde werkvormen waardoor de betrokkenheid en het actief leren van de kinderen verhogen. De zorgcoördinator geeft richting aan de zorgwerking. Via gedifferentieerde opdrachten

proberen de teamleden hun aanbod of werkwijze af te stemmen op de noden van de individuele leerling. Sommige kinderen krijgen extra ondersteuning, bijzondere maatregelen of zelfs een aangepast traject.

Ook al heeft de school **geen uitgeschreven visie over evaluatiepraktijk**, toch slaagt ze erin om de vorderingen van **kinderen goed te volgen**. Ze heeft daarbij vooral oog voor het individuele kind. Het kindvolgsysteem bevat nuttige informatie, maar is niet altijd even transparant. In het kleuteronderwijs volgen de teamleden de kleuters door geregelde observaties. In het lager onderwijs gebruiken de leerkrachten vooral toetsen om de vorderingen in kaart te brengen. De afstemming van de toetsen op de leerplandoelen kan nog verbeteren. De school is op zoek naar alternatieve evaluatievormen om de muzische vaardigheden van kinderen te beoordelen.

Het kernteam en de werkgroepen ondersteunen het **intern leiderschap**. De school stelt prioriteiten voorop en werkt die ook uit. De gezamenlijke doelgerichtheid kan voor een aantal aspecten nog toenemen.

In het teken van de **interne kwaliteitszorg** kan de school de outputgegevens nog meer gericht verzamelen, analyseren en interpreteren om van daaruit haar onderwijs te optimaliseren.

De inspectie besluit deze doorlichting met **een gunstig advies voor de kleuterafdeling** en met **een beperkt gunstig advies voor de lagere school**. De school krijgt drie jaar om de tekorten voor wereldoriëntatie in de lagere afdeling weg te werken. De uitdaging ligt vooral in de implementatie en de functionele aanwending van de leerplannen. Ook voor de kleuterafdeling zijn er nog groeikansen. Het is daarbij belangrijk dat de bijsturing gebeurt vanuit een positieve ingesteldheid en vanuit vernieuwings- en samenwerkingsbereidheid van alle teamleden.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

wiskunde

wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- Het aanbod voor wiskundige initiatie binnen de thema's is voldoende ruim om de ontwikkelingsdoelen na te streven.
- Het netelige referentiekader is voor de meeste leidsters de leidraad voor **een doelgericht onderwijsaanbod**. In hun dagplanning verwijzen de meeste kleuteronderwijzers naar ontwikkelingsaspecten die de doelen voor wiskundige initiatie omvatten.
- Een aantal kleuterleidsters vermeldt in de dagplanning of op hoekenfiches of fiches voor weerkerende activiteiten ook een aantal leerplandoelen.
- Er zijn maar beperkte afspraken voor de **planning** of de **bewaking** van het **aanbod**. Daardoor worden de doelen vaak nogal intuïtief en nog te weinig intentioneel nagestreefd. Toch kunnen de meeste leerkrachten aantonen dat binnen hun themawerking de meeste doelen kansen krijgen.

- Het kleuterteam hanteert een gradueel opgebouwde begrippenlijst. De leerkrachten oefenen wiskundige begrippen op een speelse en op de kleuters afgestemde manier. Dit gebeurt geïntegreerd in het belangstellingscentrum.
- Enkele leidsters maken gebruik van **bronnenmateriaal** om passende wiskundige activiteiten te voorzien. Er is daarbij al in zekere mate aandacht voor een ruim aanbod aan activiteiten uit de leerplandomeinen getallen, meten en ruimte. In sommige klassen krijgen de twee laatste domeinen echter nog een te beperkte invulling.
- Bij de oudste kleuters gaat er geregeld aandacht naar specifieke rekenvoorwaarden: sorteren, vergelijken, classificeren, ...
- Enkele teamleden bieden systematisch **stappenplannen** aan om het strategisch denken van de kleuter te stimuleren.
- De kleuterafdeling beschikt over voldoende educatieve spellen die de wiskundige initiatie **passend ondersteunen**.
- In het klasbeeld zijn aspecten van wiskundige initiatie nog niet overal uitdrukkelijk aanwezig.
- Tijdens de activiteiten krijgt het **handelend verwoorden** nog niet overal de nodige aandacht.
- De school maakt gebruik van een uniform kindvolgsysteem. Aspecten van wiskundige initiatie zijn terug te vinden in de rubriek denkontwikkeling. Toch is het niet helemaal duidelijk welke wiskundige competenties de leidsters screenen. De meesten maken zelf een aantal observatielijsten. Duidelijke afspraken daarover op schoolniveau ontbreken nog.
- Het kleuterteam respecteert meestal de ontwikkelingsfase van de kleuter en voorziet zo nodig in een **gedifferentieerd aanbod** volgens het ontwikkelingsniveau van een enkel kind of van een groepje kleuters.
- Voor de kinderen die dit nodig hebben, leiden de observaties tot meer individuele **zorgactiviteiten** in overleg met de zorgcoördinator. Vanaf dit schooljaar krijgen de klastitularissen ook ondersteuning van een zorgleerkracht voor het kleuteronderwijs.
- Enkele leerkrachten getuigen dat ze in het teken van hun **professionalisering** een aantal jaren geleden een zeer interessante nascholing over wiskundige initiatie hebben gevolgd. De informatie en inzichten zijn echter niet bij het hele team bekend.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- Door een grote variatie in de thema's krijgen de meeste ontwikkelings- en leerplandoelen voldoende aandacht.
- Het **onderwijsleeraanbod** voor wereldoriëntatie is voldoende dekkend voor het nastreven van de ontwikkelingsdoelen en leerplandoelen. Net zoals voor het leergebied wiskundige initiatie is een koepelgeen instrument vooral richtinggevend voor de planning van de activiteiten.
- Nog niet alle leerkrachten werken even **doelgericht** om de brede waaier van leerplandoelen systematisch na te streven.
- Ook hier zijn er nog weinig formele afspraken hoe de ontwikkelingsdoelen en leerplandoelen bij de planning voor ogen gehouden worden. Ook voor het bewaken van de doelen ligt er niets vast. Een aantal leerkrachten noteert naast de ontwikkelingsaspecten ook een aantal leerplandoelen.
- Toch is er een rijk en gevarieerd aanbod. De kleuterleidsters spelen in op **de leefwereld van de kinderen**. De dagelijkse momenten van waarnemen, het handelend

ontdekken, het uitnodigen van experts en de verkenning van de nabije of verdere omgeving zijn daar illustraties van.

- De thematische werking zet de leidsters aan tot het leggen van **verbanden** tussen inhouden van de verschillende leergebieden en -domeinen. De jaarkalender geeft het thematische aanbod invulling maar laat ruimte voor individuele klasthema's. Sporadisch krijgen de kleuters kansen om zelf een thema aan te brengen.
- Voor **het stofferen van het aanbod** van de leerinhouden vallen de kleuterleidsters voornamelijk terug op allerlei bronnenmateriaal en op hun ervaring en deskundigheid.
- Er zijn nog maar in beperkte mate formele afspraken over de inhouden van vaste terugkerende thema's om de continuïteit en gradatie doorheen de opeenvolgende kleuterklassen te garanderen.
- Om **de tijd te structureren** wenden de leidsters allerlei kalenders en/of daglijnen aan. In sommige klassen zijn deze kalenders niet echt aangepast aan de leeftijd van het jonge kind. De functionaliteit van deze kalenders en daglijnen kan nog opgewaardeerd worden door ze gradueel en visueel nog beter op elkaar af te stemmen.
- **De klasinrichting** weerspiegelt meestal het actuele thema. Toch zijn er klassen waar dat nog rijker en aantrekkelijker kan zijn. De meeste teamleden hebben oog voor de verrijking van de verschillende speel- en werkhoeken die kansen creëren tot experimenteren en exploreren.
- Schoolse projecten zoals gezonde voeding of E.H.B.O. (eerste hulp bij ongevallen) met groepsdoorbrekende activiteiten, verruimen het vormingsaanbod en beïnvloeden in gunstige zin de maatschappelijke weerbaarheid, zeker van de oudste kleuters.
- In het kindvolgsysteem zijn aspecten van wereldoriëntatie, al dan niet geïntegreerd in andere ontwikkelingsdomeinen, minder expliciet opgenomen.
- Vanuit het vorig doorlichtingsverslag werden er een aantal impulsen gegeven voor het leergebied wereldoriëntatie. Maar de opvolging bleef eerder oppervlakkig.

3.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering

- De school kan aantonen dat ze goede resultaten behaalt voor wiskunde en de leerplandoelen in voldoende mate bereikt. De continue en graduele opbouw is verzekerd.
- De leerkrachten werken **doelgericht**. Ze plannen hun aanbod systematisch aan de hand van eenzelfde onderwijsleerpakket. Hiermee creëren ze de beste kansen om de **eindtermen en leerplandoelen** op een **evenwichtige** en **graduele** wijze te realiseren.
- De meeste leerkrachten bakenen de basisleerstof af en voegen extra oefeningen in om bepaalde leerstofonderdelen nog beter vast te zetten. Zo ontwikkelde de school onder andere een methode om het kloklezen beter te begeleiden.
- De systematiek die het onderwijsleerpakket biedt om doelgericht te differentiëren, wordt door de meesten op een zinvolle wijze benut.
- De school investeert in een **goede ondersteuning** bij het wiskundeonderwijs. Het is een duidelijke keuze om bij de jongste leerlingen in de grote klassen een tweede leerkracht in te schakelen om hulp te bieden aan de kinderen die dat nodig hebben.
- Om de voortgang van de leerlingen in kaart te brengen, worden de methodegebonden toetsen consequent afgenomen, soms aangevuld met eigen toetsen. De meeste leerkrachten maken een globale fouteninventaris om de resultaten te analyseren. Kinderen die uitvallen krijgen vaak bijkomende instructie. Leerlingen die sterker scoren krijgen extra uitdagingen en uitbreiding op de leerstof. Sommige klassen maken gebruik van de mogelijkheden die ICT (informatie- en communicatietechnologie) biedt om de leerstof verder in te oefenen of klasintern te differentiëren.

- Tijdens het hoeken- of contractwerk krijgen de leerlingen vaak oefenstof op maat aangeboden.
- In de meeste klassen zijn er ondersteunende referentiekaders in het klasbeeld aanwezig. In een aantal gevallen kunnen die nog beter met de kinderen worden opgebouwd.
- De referentiematen voor metend rekenen zijn in een aantal klassen niet eenduidig of kunnen tot verwarring leiden.
- Tweemaal per jaar neemt de school testen af in het kader van haar leerlingvolgsysteem. De analyse op kindniveau leidt tot kindbesprekingen met het oog op nog een betere aanpak of differentiërende maatregelen.
- De zorgleerkracht ontwikkelde verschillende materialen die kinderen, indien nodig, op hun niveau extra oefenkansen bieden.
- Een beperkt aantal leerlingen met een expliciete zorgvraag krijgt een bijzonder en geïndividualiseerd begeleidingstraject. Zo voorziet de school sticordimaatregelen (stimulerende, compenserende en dispenserende maatregelen) of voert ze curriculumdifferentiatie door en laat ze een leerling wiskunde mee volgen in een hogere of lagere klas.
- De school kan aantonen dat haar wiskundeonderwijs **doeltreffend** is. De resultaten op de koepelgebonden toetsen liggen ruim boven het Vlaams gemiddelde. Rekening houdend met de leerlingenkenmerken, ligt dit echter wel in de lijn van de verwachtingen.
- De school blijft wat wiskundeonderwijs betreft in **ontwikkeling**. Een aantal leerkrachten volgde nascholing, vooral in het teken van de overgang van de derde kleuterklas naar het eerste leerjaar of van het zesde leerjaar naar het secundair onderwijs.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

Motivering

- De school kan niet aantonen dat ze eindtermen voor wereldoriëntatie bereikt. De leerplannen spelen nog een te geringe rol bij de planning en de bewaking van het aanbod.
- De eindtermen en leerplandoelen zijn voor velen nog niet het uitgangspunt of vormen nog te weinig het referentiekader bij de keuze van de lessen. Daardoor worden er kansen gemist om het leergebied wereldoriëntatie **doelgericht** uit te werken.
- Doorheen de lagere afdeling zijn er twee verschillende onderwijsleerpakketten in omloop. Enkele leerkrachten bieden daarbij ook nog zelf ontwikkelde thema's aan. Daarbij ontbreken vaak de nodige afspraken om volledigheid en continuïteit te garanderen. De aangewende methodes worden soms nog te weinig kritisch gebruikt waardoor de realiteitswaarde daalt.
- Sommige leerkrachten zijn ervan overtuigd dat ze de leerplandoelen voor hun klas realiseren door het consequent volgen van het onderwijspakket. Anderen kunnen dat minder aantonen omdat ze het pakket niet volledig volgen en hun aanbod ook niet systematisch bewaken.
- De **onderwijstijd** voor wereldoriëntatie ligt in de meeste klassen net rond of onder het aanbevolen minimum van de koepel. Bovendien worden de lessen vaak nog ingevuld door een bezoek aan de bibliotheek, door ICT, contractwerk of door muzische activiteiten.
- In een aantal klassen is er een duidelijke **horizontale samenhang** met andere leergebieden.

- Het is positief dat de school de omgeving gebruikt om op verkenning te gaan. De meeste klassen gaan geregeld op leeruitstap waarbij de thema's vertrekken vanuit waarnemingen, waardoor het onderwijs **actief en werkelijkheidsgericht** wordt.
- Het team werkte al een aantal projecten uit. Zo kregen thema's als gezonde voeding, EHBO en beroepen al bijzondere aandacht. Kinderen kregen binnen het project bepaalde opdrachten en verantwoordelijkheden.
- Er bestaan lijsten met de thema's over de klassen heen, maar die zeggen nauwelijks iets over de inhoud. Er zijn te weinig afspraken waardoor de **continuïteit, de verticale samenhang en de graduele opbouw** niet gewaarborgd zijn. De school bewaakt nog onvoldoende haar aanbod waardoor er toch een risico op hiaten of overlappingsen bestaat.
- De in het leerplan aanbevolen **tijd- en ruimtekaders** zijn in de meeste klassen aanwezig. Toch worden ze niet overal even functioneel gebruikt. In een aantal klassen zijn ze aan vernieuwing toe. In bepaalde klassen kunnen ze meer gestoffeerd worden met beelden uit de lopende thema's, leeruitstappen en uit de actualiteit. Nu blijven kansen onbenut om deze ordeningskaders doelgericht in te zetten om het inzicht in en het besef van tijd en ruimte te laten groeien.
- In de hoogste klassen komt actualiteit expliciet aan bod.
- Ook **verkeer en mobiliteit** staat geregeld in de kijker. Uitstappen in de schoolomgeving worden gebruikt om de verkeerseducatie concreet uit te werken.
- Om de twee jaar gaat het vijfde en zesde leerjaar op bosklas. Het programma is goed doordacht. Deze **extramurosactiviteit** betekent voor de kinderen een belangrijke gebeurtenis, ook op sociaal vlak. Bij deze meerdaagse uitstap komen doelen uit de verschillende domeinen uitdrukkelijk aan bod.
- Sommige leraren bieden degelijke mogelijkheden tot **ICT-integratie** binnen wereldoriëntatie en tot het gericht leren aanwenden van allerlei **informatiebronnen en media**.
- De meeste leerkrachten hanteren tijdens de lesactiviteiten **gevarieerde werk- en groeperingsvormen**. Zo werken zij impliciet aan de ontwikkeling van **sociale vaardigheden** bij de kinderen.
- De school beschikt over weinig **betrouwbare en valide outputgegevens** die aantonen dat ze de eindtermen en leerplandoelen voor wereldoriëntatie met de leerlingen bereikt.
- Om wereldoriëntatie te evalueren maken de leerkrachten voornamelijk eigen toetsen of passen ze de toetsen die de methode voorstelt, aan. Uit analyse blijkt dat in sommige klassen evaluaties hoofdzakelijk peilen naar **kennis** en minder informatie bieden over het verwerven van **inzichten, vaardigheden en attitudes**. De visie op evalueren van wereldoriëntatie volgens het leerplan is nog bij te weinig leerkrachten bekend. Toch zijn er ook klassen waar er al breder en ruimer geëvalueerd wordt.
- Nog niet alle teamleden zijn op de hoogte van de **nieuwe eindtermen en leerplandoelen** voor het domein **natuur**. Toch is de school in **ontwikkeling**. Voor het domein **techniek** volgde het team recent een nascholing en beschikt het over een leerpakket. Het biedt op termijn kansen om de nieuwe leerplandoelen na te streven en te realiseren.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Afstemming tussen school en CLB of andere partners

4.1.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De school werkt **doelgericht** haar leerbegeleiding uit. De school kiest voor een geïntegreerde aanwending van de zorguren en de GOK-uren (gelijke onderwijskansen).
- De groepsleerkrachten zijn verantwoordelijk voor de eerstelijnszorg. Daarnaast bieden een aantal **zorgondersteuners** bijkomende hulp. De tussenkomsten zijn structureel geregeld. De **zorgcoördinator** werkt voornamelijk vraaggestuurd.
- Binnen het kader van de GOK-thema's 'preventie en remediëring' en 'sociaal-emotionele ontwikkeling' werkt de school voornamelijk aan de grove en fijne (schrijf)motoriek en aan de optimalisering van de speelplaatswerking. Daardoor kiest de school voor een beperkt aantal aspecten en is het niet duidelijk of de doelgroepleerlingen ook effectief betere kansen krijgen.
- De zorgcoördinator speelt een cruciale rol in de zorgwerking. Zij biedt **ondersteuning** op school-, leerkracht en leerlingniveau.
- Door de overgangsgesprekken bij het doorgeven van de leerlingendossiers krijgen de leerkrachten zicht op de beginsituatie van kinderen.
- Om de drempel van de derde kleuterklas naar het eerste leerjaar te verkleinen plannen de betrokken leerkrachten een aantal gemeenschappelijke of klasdoorbrekende activiteiten. Ook de overgang van het zesde leerjaar naar het secundair onderwijs, wordt goed voorbereid.
- De meeste leerkrachten gebruiken op een doordachte en efficiënte manier de differentiatiemogelijkheden uit de taal- en wiskundemethode. Daarnaast krijgen een aantal kinderen gepaste **ondersteuning** door extra leesmateriaal, het gebruik van geheugenkaartjes, stappenplannen of een geïndividualiseerd mapje.
- De school maakte formele afspraken over de uniformiteit bij het aanleren van een aantal leerstrategieën en het implementeren van actieve werkvormen zoals groepswerk, peertutoring en hoeken- en contractwerk. Bij dit laatste voorzien veel leerkrachten opdrachten op maat van het kind. In bepaalde klassen wordt het hoekenwerk ook gebruikt om kinderen nog eens iets extra uit te leggen.
- Het schoolteam volgt de kinderen goed op. Het kindvolgsysteem is geënt op het planningsdocument voor de kleuterschool van de eigen koepel. Ook in de lagere afdeling wordt dezelfde indeling aangehouden. Daar wordt het dossier nog aangevuld met overzichten uit het rapport, de resultaten van de genormeerde tests en eventuele verslagen van externe dienstverleners. Het geheel is nogal complex en weinig overzichtelijk.
- In de kleuterafdeling volgen de kleuterleidsters de vorderingen van de kinderen via spontane en gerichte observaties en enkele genormeerde toetsen.

- In de lagere afdeling zijn het, naast observaties, vooral de toetsen uit de methode, eigen toetsen of genormeerde tests die een beeld geven van de vorderingen van het kind.
- Voor kinderen met extra noden houden de klas- en zorgleerkrachten een uitgebreide voorbespreking als voorbereiding op het eigenlijke MDO (multidisciplinair overleg). Meerdere teamleden geven aan dat de ondersteuning van de medewerker van het CLB (Centrum voor Leerbegeleiding) nog kan verbeteren. De betrokkenen bereiden de gesprekken voor, maar het formuleren van een duidelijke zorgvraag is bij velen nog geen verworvenheid.
- Voor wie het nodig heeft, zoekt het team naar de beste ondersteuning. Voor een aantal kinderen voorziet het sticordimaatregelen of curriculumdifferentiatie. Enkele kinderen genieten bijkomende hulp van een gon-leerkracht. (geïntegreerd onderwijs).
- Het valt wel op dat veel leerlingen buitenschools logopedie volgen. Dat is volgens de teamleden de keuze van de ouders, maar ze worden door de school daartoe niet gestimuleerd.
- De school houdt rekening met meerbegaafde kinderen. Het team plaatste, na overleg, al een paar leerlingen een jaar voorop, waardoor het onderwijs waarschijnlijk beter aansluit bij hun ontwikkelingsniveau.
- De teamleden getuigen dat de meeste kinderen door een adequate begeleiding en bijkomende hulp meestal goede resultaten halen. De school kan de **doeltreffendheid** van haar zorgonderwijs nog beter in kaart brengen door de outputgegevens op klas- en schoolniveau nog grondiger te analyseren.
- De school staat open voor **actuele ontwikkelingen**. De zorgcoördinator neemt deel aan het zorgoverleg binnen de scholengemeenschap. Zij introduceert nieuwe inzichten, licht het team in en begeleidt hen in het vernieuwingsproces. Dit jaar neemt zij deel aan een nascholing over handelingsgericht werken. Dat kan in de toekomst bijdragen tot het nog duidelijker uitschrijven van een stappenplan, waarin de handelingsgerichte aanpak van alle kindbetrokkenen helder geformuleerd staat.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De doelgerichte aanpak van evaluatie wordt nog niet aangestuurd vanuit een expliciete visie. Toch groeit er voor sommige leergebieden al een zeker gelijkgericht denken vanuit overleg en / of nascholing.
- De kleuterleidsters inspireren zich op het planningsdocument van de koepel om de vorderingen van kinderen te beoordelen. De achterliggende doelen van het leerplan en de daar beschreven visie op evaluatie, zijn nog minder richtinggevend.
- In de lagere afdeling vormen de beschikbare leerpakketten een referentiekader voor de evaluatiepraktijk. Toch gaan de meeste leerkrachten hier op een kritische manier mee om.
- Voor de eigen toetsen steunen teamleden vooral op hun aanbod en op hun inschatting van het belang van sommige leerinhouden. Relaties met systematisch na te streven leerplandoelen zijn niet altijd even duidelijk.
- Het bewegingswerkplan voor lichamelijke opvoeding bevat een korte visietekst over evalueren. Conform het leerplan, beoordelen de betrokken leerkrachten een aantal

bewegingsdoelen en persoonsdoelen in verschillende bewegingsthema's. Ze voorzien een gradatie per graad en soms ook differentiatie binnen de graad.

- De beoordeling van sociale vaardigheden verloopt via maandelijkse aandachtspunten, waarin de leergebiedoverschrijdende eindtermen duidelijk herkenbaar zijn. Bij de rapportering van 'leef- en leerhouding' is dit echter niet zo.
- In het schoolwerkplan vindt het team meerdere afspraken over de wijze van corrigeren. Het geven van stimulerende en ontwikkelingsgerichte feedback is een schoolafpraak, die de meeste teamleden consequent nastreven. Bij mondelinge commentaar, op de toetsen en in de leerlingenrapporten lukt dit vrij aardig. In werkschriften is deze optie nog minder merkbaar.
- Diverse procedures **ondersteunen** de evaluatiepraktijk in de verschillende klasgroepen. Bij de planning van hun aanbod stellen kleuterleidsters vaak een observatiepunt voorop. Losse notities en observatie van deelvaardigheden resulteren in extra ondersteuning voor sommige kleuters. Meer formele klasscreenings en het kindvolgsysteem schetsen de ontwikkeling van elk kind over de jaren heen. Oudere kleuters nemen deel aan enkele externe tests om hun startvaardigheden bij de overstap naar de lagere afdeling in te schatten.
- Naast de hoger genoemde toetsen, hanteren de teamleden een genormeerd leerlingvolgsysteem om deelvaardigheden van Nederlands en wiskunde op te volgen. Dit beoogt vooral ondersteuning van individuele leerlingen en nog minder het bewaken van kwaliteit op schoolniveau.
- Tweemaal per jaar proberen leerkrachten van de lagere school de vorderingen van elke leerling te vatten in één totaalprocent voor alle leergebieden samen. Ze veronderstellen dat de meeste ouders dit handig vinden. Of dit cijfer ook iets zegt over wat het kind al dan niet verworven heeft, is nog maar de vraag. Ook de vaak nefaste invloed op de motivatie van trager vorderende of faalangstige kinderen, werd nog te weinig in overweging genomen.
- Vanaf vrij jonge leeftijd krijgen leerlingen de kans om hun werk zelf te corrigeren. Deze vaardigheid wordt geleidelijk aan opgebouwd. Daarnaast groeien er ook waardevolle initiatieven om kinderen bij de evaluatie van hun leerproces te betrekken.
- Meerdere teamleden stimuleren kinderen om hun oplossingswijze te verwoorden en om die met alternatieve mogelijkheden te vergelijken.
- In sommige klassen krijgen leerlingen de kans om ook de les zelf te beoordelen, om te verwoorden wat ze willen onthouden of hoe ze hun aanpak kunnen bijsturen.
- Bij oudere leerlingen worden evaluatiecriteria soms vooraf verduidelijkt. Enkele leerkrachten laten kinderen hun eigen resultaat inschatten en bespreken de gehanteerde normen bij een afwijkende appreciatie.
- Het team is overtuigd van de **doeltreffendheid** van observaties, toetsen en het leerlingvolgsysteem om vorderingen van kinderen te meten en om hun leerproces te ondersteunen.
- Voor leerprestaties die moeilijker in cijfers te vatten zijn, **ontwikkelen** enkele teamleden alternatieve evaluatievormen. Dit blijven vaak nog individuele pogingen, waarvan de bevindingen te weinig doorgepraat worden met het hele team.
- De school schakelde al nascholing in om kennis te maken met andere evaluatieprocedures voor muzische vorming. Aansluitende discussies brachten teamleden al nader tot elkaar in hun denken over evalueren. Toch lijkt het soms of het team nog een evenwicht zoekt tussen kritisch overleg en voldoende openheid, bereidheid en veiligheid om vernieuwingen onbevangen tegemoet te treden.
- Meerdere leerkrachten verwoorden interessante ideeën die voor alle collega's een meerwaarde zouden kunnen vormen. Uitwisseling binnen de scholengemeenschap en het overleg met de pedagogische begeleiding vormen hierbij een meerwaarde.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Met het kernteam wil het schoolbeleid een **gedeeld intern leiderschap** en een ondersteunend netwerk uitbouwen. Leden van het kernteam bevorderen de dialoog en leveren inspanningen om een gemeenschappelijk draagvlak met de leerkrachten te creëren. De kleuterafdeling heeft daarin geen vertegenwoordiging meer.
- De school bestaat uit twee vestigingsplaatsen. In Nokere speelt de **vestigingsverantwoordelijke** een cruciale rol. Naast haar klasopdracht coördineert en organiseert ze in samenspraak met de collega's de bijkomende taken.
- Op school zijn er ook verschillende **werkgroepen** actief, elk met een eigen opdracht.
- Voor **overleg** binnen het kernteam, personeelsvergaderingen, 'de tussendoortjes' en het leerlingenoverleg voorziet de school formele momenten.
- De school heeft **prioriteiten** op korte en lange termijn. Enkele zijn gekozen op basis van de aanbevelingen uit de vorige doorlichting of sluiten aan bij de GOK-werking.
- De directeur houdt **functioneringsgesprekken** en kijkt de agenda's van de leerkrachten na. Daarbij krijgen de teamleden feedback of worden er tips gegeven.
- De school blijft nog een aantal kenmerken van een eilandenschool vertonen. Voorbeelden van interne **goede klaspraktijk** vinden soms nog te weinig hun weg naar de andere klassen. Ondanks de pogingen om samen school te maken, slaagt het team er nog niet in om een hechte groep te vormen. In Nokere is het samenhorigheidsgevoel wel groter.
- De school verzamelt een aantal outputgegevens om de **interne kwaliteitszorg** in kaart te brengen. Toetsresultaten, resultaten van leerlingen in het vervolgonderwijs, zelfevaluaties en tevredenheidsonderzoeken maken daar deel van uit. De diepgang van de **analyse** en de **communicatie** hierover met het team heeft nog ruime groeikansen.
- In de school zijn een beperkt aantal initiatieven genomen die kaderen binnen het **talenbeleid**. De school beschikt nog niet over een uitgeschreven document waarin de visie, vooropstelde doelen en acties zijn opgenomen.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het team van de lagere afdeling kan aantonen dat ze de eindtermen en leerplandoelen voor wiskunde in voldoende mate bereikt.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school realiseert een kwaliteitsvolle leerbegeleiding. De zorgcoördinator stuurt en coördineert het proces. De teamleden gebruiken flexibele werk- en organisatievormen om te differentiëren en te remediëren.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het kernteam en de verschillende werkgroepen betekenen een meerwaarde voor de schoolorganisatie.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuterafdeling kunnen de ontwikkelingsdoelen en leerplandoelen nog meer richtinggevend zijn en kunnen formele afspraken meer garantie bieden voor een continue en graduele opbouw.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school kan nog meer oog hebben voor effecten. Het meer transparant maken van het leerlingdossier en het analyseren van resultaten op klas- en schoolniveau kunnen daartoe bijdragen.
- De school kan de visie wat betreft evalueren nog verder uitwerken en vanuit een gezamenlijke doelgerichtheid duidelijke stappen zetten om de verschillende leergebieden te evalueren volgens de richtlijnen in het leerplan.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De school kan de outputgegevens en aspecten van zelfevaluatie nog meer aanwenden om een continu proces van interne kwaliteitszorg op gang te brengen.
- Goede individuele initiatieven kunnen nog beter doorstromen naar het hele team.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De school kan niet voldoende aantonen dat ze de eindtermen voor wereldoriëntatie bereikt. De leerplandoelen vormen nog te weinig het uitgangspunt bij de planning en de bewaking van het aanbod.

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG voor de kleuterafdeling

BEPERKT GUNSTIG voor de lagere afdeling

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 september 2014** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Katrien De Roo

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: